

ลักษณะและขอบเขตงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม
CHARACTERISTICS AND SCOPE OF TOURISM AND HOTEL RESEARCH

ดร. อัครวิณ แสงพิกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

บทคัดย่อ

ที่ผ่านมาถึงแม้จะมีงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ในวงวิชาการยังไม่มี การวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัยในสาขานี้อย่างลึกซึ้งเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ จุดมุ่งหมาย ลักษณะ และขอบเขตงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่วงวิชาการและ ผู้ที่สนใจงานวิจัยในสาขานี้ โดยจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม รวมทั้งจะ เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการเรียนการสอน และการทำวิจัยในอนาคต โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ของบทความมาจากงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศไทยในรอบทศวรรษ (2543 – 2553) ซึ่งเป็นผลงานวิจัย ของผู้เขียน รวมทั้งมีการยกตัวอย่างเพิ่มเติมในส่วนของงานวิจัยต่างประเทศด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมเพื่อสะท้อน ลักษณะและขอบเขตของงานวิจัยในสาขานี้ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : งานวิจัย การท่องเที่ยว การโรงแรม

ABSTRACT

Although there has been an abundance of tourism and hotel studies, there is still a lack of papers analyzing the characteristics of tourism and hotel studies for the academic purposes. This paper aims to analyze the purposes, general characteristics, and the scope of tourism and hotel studies in order to provide the helpful information for the academic community and those interested in this discipline. Most contents of the paper are based on a research ‘An Analysis of Tourism and Hotel Studies in Thailand during the Past Decade (2000 – 2010)’ which is the author’s own work. Furthermore, this paper also discusses the tourism and hotel studies in relation to international context to reflect the characteristics and scope of the research in this discipline on a wider scale.

Keywords : Research, Tourism, Hotel

1. บทนำ

ด้วยการเติบโตอย่างต่อเนื่องและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทำให้ปัจจุบันสถาบันการศึกษาต่างๆ จำนวนมากได้เปิดสอนหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรมขึ้นทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรให้เพียงพอกับความต้องการและรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนจำนวนมากที่เปิดสอนสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและเอก) ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่จะต้องทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ก่อนจบการศึกษา ที่ผ่านมามีผู้สนใจทำวิจัยในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นจำนวนมาก โดยอาจเป็นนักศึกษา นักวิชาการ หรืออาจารย์ในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม หรือสาขาอื่นๆ ทำให้ปัจจุบันมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการโรงแรมอยู่เป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมากกว่า 1,000 เรื่อง (อัศวิน แสงพิกุล 2555) แต่ที่ผ่านมายังไม่เคยมีการวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัยในสาขานี้อย่างลึกซึ้ง อย่างเช่น จุดมุ่งหมายของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมคืออะไร ศึกษาเพื่ออะไร หรืองานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีลักษณะอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ในสาขาอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งงานวิจัยในสาขานี้มีขอบเขตกว้างขวางเพียงใด และมีการศึกษาในประเด็นใดบ้าง ดังนั้นเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการและเพื่อให้ผู้สนใจงานวิจัยในสาขานี้มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นในงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย ลักษณะ และขอบเขตของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ในบทความอ้างอิงมาจากผลงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศไทยในรอบทศวรรษ (2543 – 2553) ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของผู้เขียน นอกจากนี้ยังมีการยกตัวอย่างเพิ่มเติมในบริบทของงานวิจัยต่างประเทศเพื่อให้เนื้อหาที่น่าสนใจกว้างขวางและครอบคลุมงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ทั้งของไทยและต่างประเทศ ผู้เขียนหวังว่าบทความนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่วงการวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องงานวิจัยในสาขานี้ โดยจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมากขึ้น รวมทั้งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการเรียนการสอน และการทำวิจัยในอนาคต

ความหมายของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

การวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนตามหลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (เช่น นักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ประเภทการท่องเที่ยว หรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว) หรือภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งธุรกิจโรงแรม เพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือคำตอบที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (อัศวิน แสงพิกุล, 2555) ดังนั้น คำว่า ‘การวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม’ จึงมีความหมายและขอบเขตที่กว้างขวาง โดยมีประเด็นที่สามารถศึกษาวิจัยได้เป็นจำนวนมากทั้งในขอบเขตของการท่องเที่ยวและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักวิชาการบางท่านอาจเรียกการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมอย่างสั้น ๆ ว่า *การวิจัยด้านการท่องเที่ยว* ซึ่งจะครอบคลุมความหมายดังกล่าวข้างต้นด้วย

จุดมุ่งหมายของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

การทำวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้วิจัยมักจะมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยว่าต้องการทำวิจัยเรื่องนั้นเพื่ออะไร (research purposes) เช่น เพื่อค้นหาคำตอบบางอย่าง เพื่อหาข้อเท็จจริง หรือเพื่อแก้ไขปัญหา เป็นต้น ที่ผ่านมามีจุดมุ่งหมายของการวิจัยมักไม่ได้ถูกกล่าวถึงอย่างชัดเจนในงานวิจัยจำนวนมาก เนื่องจากผู้วิจัยส่วนใหญ่มักจะกล่าวถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยเป็นหลักแทนการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัย ทั้งนี้การจำแนกจุดมุ่งหมายการวิจัยให้มีความชัดเจนจะช่วยให้

ผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมต่อไป จากการวิเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมทั้งในบริบทของ

ประเทศไทย (อัครวิน แสงพิกุล 2555) รวมทั้งการวิเคราะห์เพิ่มเติมในส่วนของงานวิจัยต่างประเทศ พบว่าจุดมุ่งหมายของการวิจัยในสาขานี้มีหลาย

ตารางที่ 1 จุดมุ่งหมายของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

จุดมุ่งหมายของการวิจัย	ตัวอย่างงานวิจัย
➤ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้หรือสร้างความรู้ใหม่ในสาขาวิชา (new knowledge)	● แนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย (อัครวิน แสงพิกุล 2553) ● “ความเป็นเอเชีย” – แนวคิดในการบริหารจัดการ ด้านการโรงแรมและการบริการ (Wan & Chon, 2010)
➤ เพื่อให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะแก่ผู้ประกอบการ/ภาคธุรกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาในด้าน การตลาด การบริการ การบริหารจัดการ หรือด้านอื่นๆ (tourism business development)	● ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (สิริกัญญา ปัญญาดี 2554) ● ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพการบริการ ของโรงแรมบูติกใน จ.เชียงใหม่ (อัจฉรา สุขจิต 2554) ● การตลาดทางอินเทอร์เน็ตกรณีศึกษาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย (Sangpikul, 2010)
➤ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ (tourist studies)	● ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมท่องเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ (กรภัทร กิตติภาณิกกุล, 2554) ● แรงจูงใจในการเดินทางและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวเกาหลีที่เดินทางมาประเทศไทย (อัครวิน แสงพิกุล 2551)
➤ เพื่อส่งเสริม พัฒนา และสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางทะเล การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ฯลฯ (tourism & activity development)	● แนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย (อัครวิน แสงพิกุล 2553) ● การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบสมัยใหม่ในอีสานใต้ (ศิริกัญญา ฤทธิ์แปลก 2551)
➤ เพื่อให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอนุรักษ์ หรือรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว/แหล่งท่องเที่ยว (tourism resources & attractions development)	● การศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตพื้นที่ผืนป่าตะวันตก กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ทุ่งใหญ่นเรศวร และอุ้มผาง และอุทยานแห่งชาติคลองลานและแม่วงก์ (ปานพิมพ์ เชื้อพลากิจ, 2553) ● การวางแผนจัดการเขาถ้ำเอราวัณเพื่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน (เสรีวัฒน์ สมนิธิ์ปัญญา และคณะ 2553)

จุดมุ่งหมายของการวิจัย	ตัวอย่างงานวิจัย
➢ เพื่อให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะแก่ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว/แหล่งท่องเที่ยว (local community development)	● ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพและความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี (จันทร์พร ช่วงโชติ 2554) ● การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาการเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษา เขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี (วิชัญชา ปานศิริ 2552)
➢ เพื่อให้ข้อมูลแก่หน่วยงานภาครัฐในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การพัฒนา การบริหารจัดการ หรือการกำหนดนโยบาย เป็นต้น (government development)	● บทบาทขององค์กรภาครัฐที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จ.ตราด (รักษพงศ์ วงศาโรจน์ และคณะ, 2551) ● การวิเคราะห์อุปสรรคที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการจัดประชุมในประเทศไทย (Sangpikul & Kim, 2009) ● การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ - มุมมองจากเยาวชนไทย (Sangpikul & Batra, 2007)
➢ เพื่อพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (human resources development)	● ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานโรงแรมในเมืองพัทยา (ลิขิตา เฉลิมพลโยธิน 2554) ● คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพนักงานแม่บ้านโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (อรทัย ชุ่มเย็น 2554)
➢ เพื่อให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม (education development)	● การศึกษาแรงจูงใจและความสนใจของนักศึกษาชาวเอเชียในประเทศจีน ไต้หวัน และเกาหลี ที่เลือกเรียนสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม (Kim, Guo, Wang, & Agrusa, 2007) ● การประเมินสมรรถนะด้านการครัวสำหรับนักศึกษาการโรงแรม (Ko & Lee, 2010)

จากตารางที่ 1 เป็นการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อต้องการให้ผู้อ่านเห็นว่งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีจุดมุ่งหมายกว้างขวางและครอบคลุมประเด็นต่างๆมากมาย อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่ในสาขานี้มักจะเป็นงานวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนั้น งานวิจัยบางเรื่องอาจมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยได้มากกว่า 1 ข้อ เช่น จุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการแล้ว ยังอาจมีอีกจุดมุ่งหมายเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการในการพัฒนาสินค้าและบริการ เป็นต้น

ลักษณะและขอบเขตของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

หัวข้อนี้เป็นการวิเคราะห์ลักษณะและขอบเขตของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม เนื่องจากการทำวิจัยในสาขานี้ ผู้วิจัยควรมีความรู้และความเข้าใจในสาขาที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น อันจะทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงลักษณะและขอบเขตของการวิจัยในสาขานี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้จากประเด็นเหล่านี้ไปปรับประยุกต์ใช้กับงานวิจัยของตนเองในอนาคต ผู้เขียนได้วิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและขอบเขตของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไว้ดังนี้

1) งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีหัวข้อและประเด็นที่ศึกษาหลากหลายและกว้างขวาง

ผู้ทำวิจัยในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมส่วนใหญ่ทำวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบ ข้อเท็จจริง หรือข้อสงสัยในประเด็นต่างๆที่ต้องการทราบ รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาปรับปรุงสิ่งต่างๆในด้านการท่องเที่ยว (เช่น แหล่งท่องเที่ยว ชุมชน นักท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยว ฯลฯ) หรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (เช่น ภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการ การบริการ ฯลฯ) จากการวิเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม (อัศวิน แสง

พิกุล 2555) พบว่า หัวข้อ (topics) และประเด็น (issues) ที่ศึกษาในสาขานี้มีความหลากหลายและกว้างขวางเป็นอย่างยิ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่ามีผู้สนใจศึกษาวิจัยในเกือบทุกประเด็น

ที่อยู่ในขอบเขตของการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการวิเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวได้จำแนกหัวข้อและประเด็นในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่มีผู้นิยมศึกษาวิจัยดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หัวข้อและประเด็นที่ศึกษาในการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

หัวข้อที่ศึกษา (topics)	ประเด็นที่ศึกษา (issues)
โรงแรม รีสอร์ท และที่พักประเภทอื่นๆ	● การตลาด การบริหารจัดการ การบริการ ● พนักงาน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ● ความคิดเห็น ความพึงพอใจ จิตวิทยา ● ความรับผิดชอบต่อสังคม ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ● อินเทอร์เน็ต/พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ธุรกิจโรงแรม)
ธุรกิจท่องเที่ยวประเภทต่างๆ (เช่น บริษัทจัดนำเที่ยว สายการบิน ภัตตาคาร ธุรกิจเชิงสุขภาพ ธุรกิจของที่ระลึก ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจนันทนาการ ฯลฯ)	● การตลาด การบริหารจัดการ การบริการ ● ความคิดเห็น ความพึงพอใจ จิตวิทยา ● ความรับผิดชอบต่อสังคม ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ● อินเทอร์เน็ต/พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ธุรกิจท่องเที่ยว)
การท่องเที่ยวประเภทต่างๆ (เช่น การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ฯลฯ)	● การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ● กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการ ● นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ ประชาชนในท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ● การตลาด การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม ● ภาพลักษณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางท่องเที่ยว ● การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว การศึกษา สิ่งแวดล้อม ผลกระทบ
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	● การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ● นักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ● กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการ ● การอนุรักษ์ทรัพยากร การศึกษา สิ่งแวดล้อม ผลกระทบ

หัวข้อที่ศึกษา (topics)	ประเด็นที่ศึกษา (issues)
นักท่องเที่ยว	- พฤติกรรมนักท่องเที่ยว การศึกษาข้ามวัฒนธรรม - ลักษณะการเดินทาง - นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม นักท่องเที่ยวนานาชาติ - ความคิดเห็น ความพึงพอใจ จิตวิทยานักท่องเที่ยว - การตลาด การบริการจัดการ การบริการ - ความคิดเห็นต่อผู้ประกอบการ/ภาครัฐกิจ - กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการ - อินเทอร์เน็ต/พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ภาครัฐกับการท่องเที่ยว	- บทบาท นโยบาย การดำเนินงาน การมีส่วนร่วม - การส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว - การตลาด การบริหารจัดการ
ชุมชนท้องถิ่น/ประชาชนในท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว	- บทบาท การมีส่วนร่วม การดำเนินงาน - การส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว - การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศการท่องเที่ยวเชิงเกษตร - การท่องเที่ยวเชิงชุมชน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว - การตลาด การบริหารจัดการ - ผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	- พนักงาน/ผู้ให้บริการ - เจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนท้องถิ่น - นักเรียน/นักศึกษา อาจารย์ - มัคคุเทศก์
การเรียนการสอนกับการท่องเที่ยว	- การท่องเที่ยว การโรงแรม อาหาร - ภาษาต่างประเทศ
สาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	นิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าหัวข้องานวิจัยที่ศึกษาในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมนั้นมีความหลากหลายและกว้างขวางครอบคลุมเกือบทุกหัวข้อในการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตั้งแต่ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว การท่องเที่ยวประเภทต่างๆ นักท่องเที่ยว ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งด้านการเรียนการสอน โดยแต่ละหัวข้อเหล่านั้นผู้วิจัยอาจเลือกเจาะจง

ศึกษาประเด็นย่อยได้อีก ยกตัวอย่างเช่น หากผู้วิจัยเลือกหัวข้อที่ศึกษา (topic) คือ ธุรกิจโรงแรม ผู้วิจัยอาจเลือกประเด็นที่ตนเองสนใจ (issues/contents) เช่น การตลาด การบริหารจัดการ การบริการของโรงแรม หรือผู้วิจัยอาจสนใจในประเด็นของลูกค้าผู้ใช้บริการ เช่น ความคิดเห็น ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการ เป็นต้น

นอกจากนั้น งานวิจัยบางเรื่องอาจให้ความสนใจในประเด็นเรื่องการดำเนินชีวิตย่อยเล็กทรอนิกส์ของธุรกิจโรงแรม เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่าหัวข้อและประเด็นการวิจัยในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีอยู่มากมาย ผู้วิจัยสามารถเลือกศึกษาวิจัยในหัวข้อและประเด็นที่ตนเองสนใจหรือหัวข้อที่มีความสำคัญได้

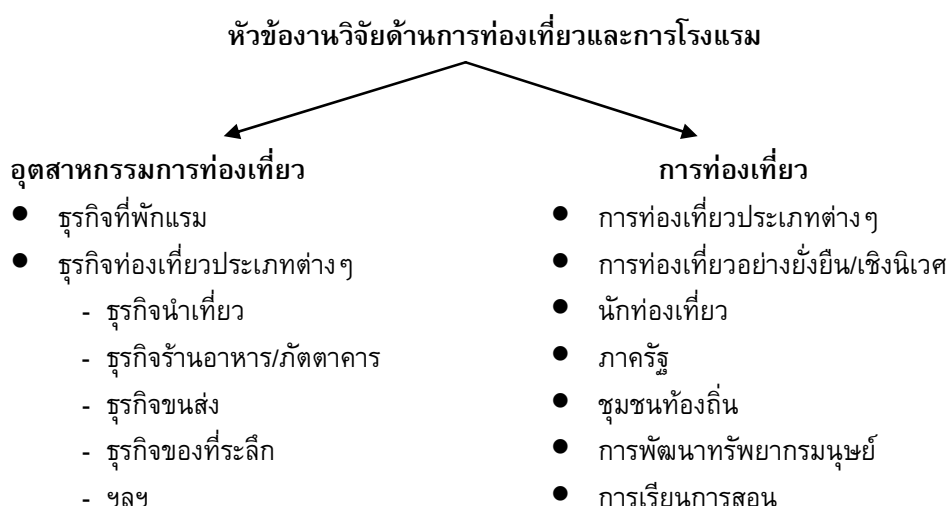
2) งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีขอบเขตทั้งระดับจุลภาคและมหภาค

สืบเนื่องจากข้อแรก หัวข้อและประเด็นที่ศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับขอบเขตของการวิจัย กล่าวคือ งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมสามารถแบ่งขอบเขตของการวิจัยที่ทำการศึกษากออกเป็น 2 ลักษณะ

ได้แก่ งานวิจัยระดับจุลภาคและงานวิจัยระดับมหภาค ซึ่งผู้วิจัยสามารถเลือกทำวิจัยในระดับใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับความสนใจและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา โดยงานวิจัยระดับจุลภาคและมหภาคมีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

งานวิจัยระดับจุลภาค (micro research)

หมายถึง งานวิจัยที่มุ่งศึกษาในระดับเล็กหรือในบริบทที่จำกัด โดยผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้เฉพาะในขอบเขตที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น งานวิจัยในระดับองค์กร ธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ หรือ ชุมชนใดชุมชนหนึ่ง เป็นต้น ปัจจุบันมีงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจำนวนมากที่จัดอยู่ในระดับจุลภาค ดังตัวอย่างแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 งานวิจัยระดับจุลภาค

ชื่อเรื่องการวิจัย	ขอบเขตที่นำไปใช้
ปัจจัยที่มีต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ณ โบราณสถานรอบเกาะเมือง จ.พระนครศรีอยุธยา (นครณ์ เกตุโกมุท 2554)	ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำหรับหน่วยงานท้องถิ่นในบริเวณโบราณสถานรอบเกาะเมือง จ.พระนครศรีอยุธยา
พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาดน้ำบางน้อย จังหวัดสมุทรสงคราม (พชรวาลี พิเสฏฐศุลาศัย 2553)	ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำหรับหน่วยงานท้องถิ่นในเขตตลาดน้ำบางน้อย จ.สมุทรสงคราม
ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเข้าพักโรงแรมในจังหวัดพิษณุโลก (ชลัดดา สวนพรหม 2552)	ด้านการตลาดสำหรับผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดพิษณุโลก
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของหมู่บ้านช้างในเขตอุทยานแห่งชาติอุดาวาลา ประเทศศรีลังกา (Jayawardana, 2010)	ด้านการอนุรักษ์ช้างในเขตอุทยานแห่งชาติอุดาวาลา ประเทศศรีลังกา

ตารางที่ 4 งานวิจัยระดับมหภาค

ชื่อเรื่องการวิจัย	ขอบเขตที่นำไปใช้
การศึกษาปัจจัยทางการตลาดและความพึงพอใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเดินทางมาประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวอินเดีย (อุดมกิจ สำราญกุล 2554)	ด้านการตลาดสำหรับหน่วยงานและผู้ประกอบการที่ทำการตลาดนักท่องเที่ยวอินเดีย
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (สิริกัญญา ปัญญาดี 2554)	ด้านการตลาดและการบริการสำหรับบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
แนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย (อัศวิน แสงพิกุล 2553).	ด้านการบริหารจัดการและการจัดนำเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย
การวิเคราะห์และเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนานาชาติที่เดินทางมาประเทศไทย (อัศวิน แสงพิกุล 2552)	ด้านการตลาดสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

งานวิจัยระดับมหภาค (macro research) หมายถึง งานวิจัยที่มุ่งศึกษาในระดับใหญ่ ในบริบทที่กว้างขวาง หรือในระดับที่ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง งานวิจัยประเภทนี้มักจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยมากกว่างานวิจัยระดับจุลภาค ตัวอย่างเช่น งานวิจัยที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว งานวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว หรือ งานวิจัยที่ศึกษาในขอบเขตพื้นที่กว้างขวาง หรือมีผลกระทบต่อชุมชนและสังคมเป็นต้น ดังแสดงในตาราง ที่ 4

3) งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสาขาวิชาอื่น ๆ

การท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นสาขาวิชาที่มีลักษณะเป็นสหวิชา (interdisciplinary) กล่าวคือ เป็นวิชาที่

มีขอบเขตและเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาอื่นๆ เช่น การตลาด การจัดการ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยา เทคโนโลยี ภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้น งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสาขาวิชาต่างๆ ในสังคม ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจึงสามารถดำเนินการศึกษาได้อย่างกว้างขวางในหลายๆ สาขาวิชา ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่างานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีลักษณะของความเป็นเชิงบูรณาการอยู่บ้าง (partial integrated research) เนื่องจากงานวิจัยบางเรื่องเป็นการวิจัยข้ามสาขาหรือข้ามศาสตร์ อันจะทำให้การนำไปประยุกต์ใช้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมและสาขาวิชาอื่น ๆ

ชื่อเรื่องการวิจัย	สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานโรงแรมในเมืองพัทยา (ลิขิตา เฉลิมพลโยธิน 2554)	การจัดการทรัพยากรมนุษย์
การวิเคราะห์และเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนานาชาติที่เดินทางมาประเทศไทย (อัศวิน แสงพิกุล 2552)	จิตวิทยาและการตลาด
การศึกษารูปแบบจำลอง (model) ในการสร้างตราสินค้าของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Qu, Kim, & Im, 2011)	การตลาด

ชื่อเรื่องการวิจัย	สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
การพยากรณ์แนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศในภาคใต้ (อนุমান จันทวงศ์ 2552)	เศรษฐศาสตร์
ปัญหาทางการกฎหมายและอุปสรรคในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (วารุณี สุวัฒน์กร 2552)	นิติศาสตร์
บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและประเพณีในจังหวัดสกลนคร สำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (สลินดา โคตรภักดี 2552)	ภาษา
กระบวนการทัศน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี (อุทิศ ศรีสุนาครวิ 2551)	ประวัติศาสตร์
การรับรู้ข่าวสารและประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวตลาดน้ำ (กรรณิการ์ อัครดรเดชา 2551)	นิเทศศาสตร์

ตารางที่ 5 อธิบายเพิ่มเติมได้ว่าการทำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาอื่นๆ จึงทำให้เอื้ออำนวยในการดำเนินงานวิจัยในลักษณะของงานวิจัยหลายๆเรื่องภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน (theme-based research) หรือพื้นที่เดียวกัน (area-based research) โดยงานวิจัยประเภทนี้นักวิจัยมักเรียกว่า ‘ชุดโครงการวิจัย’ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์และผลกระทบในวงกว้างต่อสังคมมากกว่างานวิจัยเดี่ยวที่กระทำโดยแต่ละบุคคล ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยบางแห่งเริ่มให้ความสนใจและความสำคัญของการวิจัยลักษณะนี้กันมากขึ้น อย่างเช่น ชุดโครงการวิจัยของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ส่งเสริมให้อาจารย์ในคณะฯ ทำวิจัยเกี่ยวกับประเด็นการท่องเที่ยว ใน จ.ประจวบคีรีขันธ์ หรือ ชุดโครงการวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ส่งเสริมให้ทำวิจัยในลักษณะเชิงพื้นที่หรือกลุ่มจังหวัด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาพื้นที่ เป็นต้น

4) งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีความเป็นนานาชาติสูง

ลักษณะพิเศษประการหนึ่งของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม คือ ความเป็นนานาชาติสูง (international dimensions) ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยสาขาอื่นๆ ในที่นี้ความเป็นนานาชาติสามารถอธิบายได้ดังนี้ ประการแรก การวิจัยในสาขาอื่นๆ ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับประชากรเป้าหมายที่เป็นคนไทยเป็นหลัก แต่ทว่างานวิจัยในสาขา

การท่องเที่ยวและโรงแรมจำนวนมากที่ศึกษาประชากรเป้าหมายที่เป็นชาวต่างประเทศ (international population) การศึกษาลักษณะเช่นนี้ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจลักษณะและความหลากหลายของประชากรที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้ชัดเจนขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การศึกษาเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จิตวิทยานักท่องเที่ยวต่างประเทศ ความคิดเห็น ทศนคติ เป็นต้น ประการที่สอง มีงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจำนวนมากที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในต่างประเทศหรือมากกว่าหนึ่งประเทศ (international survey) ทำให้เห็นบริบทของการวิจัยที่กว้างขวางขึ้น รวมทั้งมุมมองและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเทศ ซึ่งจะแตกต่างจากการศึกษาเพียงสังคมเดียวหรือประเทศเดียว และประการที่สาม มีงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจำนวนมากที่ศึกษาในต่างประเทศ แต่สามารถนำแนวคิดหรือหลักการนั้นมาประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางในหลายๆวัฒนธรรม/ประเทศ รวมทั้งสังคมไทย (international application) เช่น เรื่องการตลาดการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นต้น ซึ่งแนวคิดเหล่านี้นักวิชาการและผู้ประกอบการในประเทศไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย ในขณะเดียวกันงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ศึกษาในบริบทสังคมไทยก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศได้เช่นกัน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าความเป็น

นานาชาติของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจะก่อให้เกิดการเรียนรู้และความรู้อย่างกว้างขวางจากหลายๆ มุมมอง หลายๆวัฒนธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (multi-national learning societies)

อันจะนำไปสู่ความเข้าใจและการพัฒนาการท่องเที่ยวของสังคมโลกในส่วนรวม ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึงความเป็นนานาชาติของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ตารางที่ 6 ความเป็นนานาชาติของงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ชื่อเรื่องงานวิจัย	ลักษณะความเป็นนานาชาติ
การวิเคราะห์และเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนานาชาติที่เดินทางมาประเทศไทย (อัศวิน แสงพิบูล 2552)	ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ได้แก่ ชาวเอเชีย และชาวยุโรป (international population)
การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (cross-culture) ในการรับรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศเกาหลีระหว่างนักท่องเที่ยวชาวจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี (Yu & Ko, 2012)	เปรียบเทียบจิตวิทยานักท่องเที่ยวต่างประเทศ ได้แก่ ชาวจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี (international population)
การศึกษาแรงจูงใจและความสนใจของนักศึกษาชาวเอเชียในประเทศจีน ไต้หวัน และเกาหลี ที่เลือกเรียนสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม (Kim, Guo, Wang, & Agrusa, 2007)	เก็บข้อมูลด้านจิตวิทยาของนักศึกษาในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมจาก 3 ประเทศ ได้แก่ จีน ไต้หวัน และเกาหลี (international surveys)
การส่งเสริมภาพลักษณ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Gover, Go, & Kumar, 2007)	เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวทั่วโลกในเรื่องภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวใน 7 ประเทศ (international surveys)
การศึกษารูปแบบจำลอง (model) ในการสร้างตราสินค้าของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Qu, Kim, & Im, 2011)	ศึกษารูปแบบจำลองในการสร้างตราสินค้าของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวในประเทศหนึ่ง โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศอื่นๆได้ (international application)
การศึกษารอบแนวคิดด้านการเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลงในการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร (Coghlan & Gooch, 2011)	ศึกษารอบแนวคิดด้านการเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลงในการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในประเทศหนึ่ง โดยสามารถนำไปใช้ในประเทศอื่นๆได้ (international application)

5) งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

เนื่องจากงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีหัวข้อและประเด็นที่สามารถนำมาศึกษาได้อย่างกว้างขวางดังที่กล่าวข้างต้น ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายลักษณะ โดยหากพิจารณาในแง่ของลักษณะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ จะมีตั้งแต่ระดับเบื้องต้น เช่น การได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆที่ต้องการศึกษา การให้ข้อเสนอแนะแก่สังคม จนถึงการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้เขียนได้วิเคราะห์ลักษณะการนำผลการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไปใช้ประโยชน์ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ (ระดับ) ดังนี้

5.1) การเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่ศึกษา – ประโยชน์ประการแรกของการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจะเป็นเรื่องของ การเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในประเด็นต่างๆที่ศึกษาให้ชัดเจน แจ่มแจ้งแก่ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้ทราบคำตอบหรือข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆ เช่น การศึกษาเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทาง การใช้จ่าย และรูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ศึกษาได้ชัดเจนขึ้น หรือการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารธุรกิจท่องเที่ยวในเรื่องการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอาเซียน ก็จะทำให้ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลในเชิงลึกในประเด็นดังกล่าวชัดเจนขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5.2) การให้ข้อเสนอแนะหรือชี้แนะสังคม – งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมนอกเหนือจากการเพิ่มพูนความรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่แล้ว ผลของการวิจัยยังให้ข้อเสนอแนะหรือชี้แนะสังคมในเรื่องต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม โดยผลงานวิจัยส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะของการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ หรือแนวทางต่างๆ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับองค์กร ภาครัฐกิจ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ดังแสดงในตารางที่ 7) โดยข้อเสนอแนะอาจมีหลายลักษณะ เช่น ข้อเสนอแนะทั่วไป (general recommendation) ข้อเสนอแนะเฉพาะเรื่อง (specific recommendation)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (policy recommendation) หรือ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ (practical recommendation) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้อย่างกว้าง เช่น การวางแผนงาน การดำเนินงาน การตลาด การบริการ การบริหารจัดการ รวมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยผู้ที่ได้รับประโยชน์จากผลการวิจัยอาจแบ่งเป็น 3 กลุ่มหลักๆ ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ภาครัฐ และภาคธุรกิจ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ 7 ตัวอย่างงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมกับการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

ชื่อเรื่องการวิจัย	การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ
การศึกษาการจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติของธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท จ.กระบี่ (วรรณพร ผิวดี 2555)	ด้านการบริหารจัดการ โดยให้ข้อมูลแก่ธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ทใน จ.กระบี่ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ
แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ จ.สระบุรี (ธัญญลักษณ์ ศิริวรรณกุล 2555)	ด้านการตลาดและการบริการ โดยให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ประกอบการในการพัฒนาธุรกิจและการบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ใน จ.สระบุรี
ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (พรศิริ บินนารวี 2555)	ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานท้องถิ่นใน อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ในปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น
การวางแผนจัดการเขาถ้ำเอราวัณเพื่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน (เสรีวัฒน์ สมินทร์ปัญญา และคณะ 2553)	ด้านการวางแผน โดยให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน
แนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย (อัศวิน แสงพิกุล 2553)	ด้านการดำเนินธุรกิจและบริหารจัดการ โดยให้ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบายสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจในการจัดนำเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม
แรงจูงใจในการเดินทางและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวเกาหลีที่เดินทางมาประเทศไทย (อัศวิน แสงพิกุล 2551)	ด้านการตลาด โดยให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่ทำการตลาดนักท่องเที่ยวชาวเกาหลี

5.3) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในศาสตร์ –

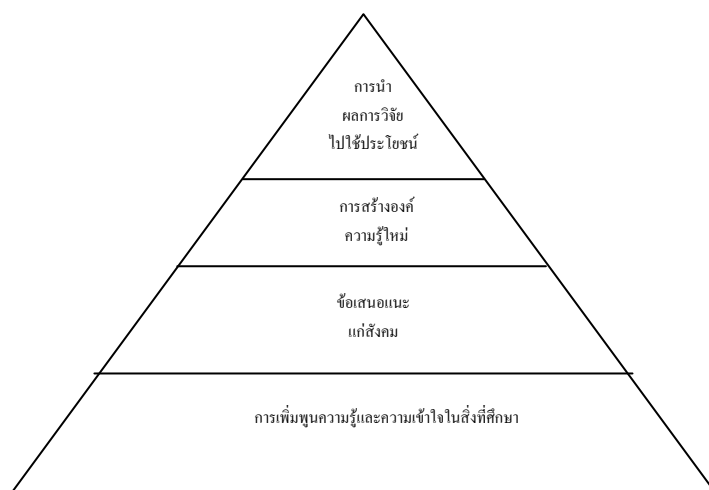
การวิจัยนอกจากจะช่วยเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในเรื่องต่างๆแล้ว งานวิจัยจำนวนมากยังก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในวงวิชาการทั้งในแง่ของเชิงทฤษฎีหรือเชิงปฏิบัติ รวมทั้งประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น การวิจัยในระดับปริญญาเอก หรือการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มุ่งศึกษาวิจัยในเรื่องใหม่ๆหรือประเด็นที่สำคัญแต่ยังขาดองค์ความรู้ในด้านนั้น รวมทั้งงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติหลายเรื่องก็ให้ความรู้ใหม่แก่สังคม เช่น ด้านการตลาด การบริหารจัดการ หรือการดำเนินงาน เป็นต้น

5.4) การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ –

เป้าหมายสูงสุดของการวิจัยทางสังคมศาสตร์รวมทั้งการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม คือ การนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะการนำไปแก้ไขปัญหา การนำไปประกอบการตัดสินใจ การนำไปกำหนดเป็นนโยบาย หรือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในหน่วยงาน องค์กร สังคม หรือประเทศชาติ หรืออาจกล่าวอีกความหมายหนึ่งได้ว่าการวิจัยจะมีประโยชน์สูงสุดเมื่อมีการนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์หรือนำไปใช้ปฏิบัติ ที่ผ่านมางานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมจำนวนมากยังไม่มีผู้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจังด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ความน่าเชื่อถือของการวิจัย การวิจัยที่ไม่ตอบโจทย์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือการเข้าไม่ถึงฐานข้อมูลงานวิจัย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเริ่มมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำวิจัยและนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์ในด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตัวอย่างเช่น งานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและ

กีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น

ลักษณะการนำผลการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไปใช้ประโยชน์สามารถแสดงเป็นภาพจำลองปริมิต (ภาพที่ 1) เพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่าการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์มีลักษณะคล้ายปริมิต กล่าวคือ งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปัจจุบันมีจำนวนมาก ที่ทำการสำรวจเบื้องต้นในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีมากกว่า 1,500 เรื่อง (อัศวิน แสงพิกุล 2555) ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ล้วนให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยให้ความรู้และความเข้าใจในประเด็นต่างๆที่ศึกษาได้อย่างลึกซึ้งและชัดเจนขึ้น (เป็นเสมือนฐานปริมิต) รวมทั้งในจำนวนนี้ยังมีงานวิจัยอีกมากที่ให้ข้อมูลเพื่อเสนอแนะหรือชี้แนะสังคม ชุมชน หรือภาคธุรกิจได้ แต่หากพิจารณาในลำดับที่สูงขึ้นของปริมิต คือ ประเด็นเรื่องการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในสาขาก็จะมีสัดส่วนของจำนวนงานวิจัยที่ลดลง และหากพิจารณาในแง่ของการนำไปใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็จะมีสัดส่วนที่ลดลงตามลำดับ ซึ่งเปรียบเสมือนยอดของปริมิต ดังนั้น การนำเสนอในรูปปริมิตจะสะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ด้วยเหตุเช่นนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศจึงควรพิจารณาประเด็นปัญหานี้เพื่อหาแนวทางหรือหนทางในการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าถึงฐานข้อมูลงานวิจัยและส่งเสริมให้ภาคสังคมและภาคธุรกิจนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะการนำผลการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไปใช้ประโยชน์

สรุป

งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาในขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตลอดจนภาคธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวรวมทั้งธุรกิจโรงแรม งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีจุดมุ่งหมายครอบคลุมประเด็นต่างๆมากมาย โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นงานวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ นอกจากนั้นงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมยังมีลักษณะและขอบเขตของการวิจัยที่แตกต่างจากสาขาอื่นๆ โดยมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมประเด็นด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยงานวิจัยเหล่านั้นมีทั้งงานวิจัยระดับจุลภาคและมหภาค ซึ่งอาจเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงานวิจัยในสาขา

อื่นๆด้วยก็ได้ ลักษณะที่แตกต่างอีกประการหนึ่ง คืองานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีความเป็นนานาชาติสูงทั้งในแง่ของประชากรที่ศึกษา พื้นที่ที่ศึกษา และการนำไปประยุกต์ในต่างวัฒนธรรม ซึ่งทำให้งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะแก่สังคม รวมทั้งการนำไปใช้ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ผู้เขียนหวังว่าบทความนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่วงการวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องงานวิจัยในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเรียนการสอน และการทำวิจัยในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรภัทร กิตติภานิชกุล (2554) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมท่องเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- กรรณิการ์ อัครเดชา (2551) การรับรู้ข่าวสารและประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวตลาดน้ำ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จันทร์พร ช่างโชติ (2554) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพและความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ชลัดดา สอนพรหม (2552) ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเข้าพักโรงแรมในจังหวัดพิษณุโลก (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ชิษณุชา ปานศิริ (2552) การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ปริญญามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ธัญลักษณ์ ศิริวรรณางกุล (2555) แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ จ.สระบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- นภรณ์ เกตุโกมุท (2554) ปัจจัยที่มีต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ณ โบราณสถานรอบเกาะเมือง จ.พระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ปานพิมพ์ เชื้อพลากิจ (2553) การศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตพื้นที่ผืนป่าตะวันตก กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งทุ่งใหญ่นเรศวร และอัมผาง และอุทยานแห่งชาติคลองลานและแม่วงก์. วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ฉบับที่ 3 สืบค้น 12 มกราคม 2555, จาก http://www.ttresearch.org/home/images/Journal_2_553_3/007.pdf หน้า 1-15.
- พชรวาลี พิเสฐธูศลาลัย (2553) พฤติกรรมและความพึง

พอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาด
น้ำบางน้อย จังหวัดสมุทรสงคราม
วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวไทย
นานาชาติ ฉบับที่ 2 สืบค้น 12 มกราคม 2555,
จาก http://www.ttresearch.org/home/images/2553_2/6.pdf หน้า 1-15

พรศิริ บินนารวี (2555) ความคาดหวังและการรับรู้ของ
นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวใน
อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย

รักษพงศ์ วงศาโรจน์, สุวรรณี ตรีพัฒนางค์, และ อัจฉริยา
ศักดิ์ณรงค์ (2551) บทบาทขององค์กรภาครัฐที่มี
ต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ อย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอ
เกาะช้าง จ.ตราด วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์
การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ฉบับที่ 1, สืบค้น
10 มกราคม 2555, จาก
<http://www.ttresearch.org/pdf/51010.pdf>
หน้า 1-13

ลิขิตา เฉลิมพลโยธิน (2554) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานโรงแรม
ในเมืองพัทยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร

วรรณพร ผิวดิ (2555) การศึกษาการจัดการความเสี่ยง
จากภัยธรรมชาติของธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท
จ.กระบี่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ศิริกัญญา ฤทธิ์แปลก (2551) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
แบบสมัยใหม่ในเขตอีสานใต้ วารสารวิชาการ
อิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ฉบับ
ที่ 2, สืบค้น 23 ธันวาคม 2554, จาก
<http://www.ttresearch.org/pdf/040908/10.pdf>
หน้า 1-11.

สลินดา โคตรภักดี (2552) บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อ
พัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวและประเพณีในจังหวัดสกลนคร สำหรับ
นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
นเรศวร

สิริกัญญา ปัญญาดี (2554) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวใน
กรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาว
ต่างประเทศ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร

เสรีวัฒน์ สมินทร์ปัญญา, นาฏสุตา ภูมิจำนงค์, น้อม งาม
นิสัย, พรพรรณ สมินทร์ปัญญา (2553) การ
วางแผนจัดการเขาถ้ำเอราวัณเพื่อการท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน วารสารวิชาการ
อิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ฉบับ
ที่ 1, สืบค้น 14 ธันวาคม 2554, จาก
http://www.ttresearch.org/home/images/2553_2010/1/8.pdf หน้า 1-15

อรทัย ชุ่มเย็น (2554) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
พนักงานแม่บ้านโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยนเรศวร

อนุมาน จันทวงศ์ (2552) การพยากรณ์แนวโน้มจำนวน
นักท่องเที่ยวต่างประเทศในภาคใต้
วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวไทย
นานาชาติ ฉบับที่ 3, สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม
2555, จาก http://www.ttresearch.org/home/images/2553_3/10.%2B%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%B2..pdf
หน้า 1-11

อุดมกิจ สาราญมกล (2554) การศึกษาปัจจัยทางการตลาด
และความพึงพอใจที่มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการเดินทางมาประเทศไทยของ
นักท่องเที่ยวชาวอินเดีย (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร

อัจฉรา สุขจิต (2554) ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อ
คุณภาพการบริการของโรงแรมบูติกใน จ.
เชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร

อัศวิน แสงพิกุล (2555) การวิเคราะห์งานวิจัยด้านการ
ท่องเที่ยวและการโรงแรมของประเทศไทยในรอบ
ทศวรรษ (2543 – 2553) แนวทางเพื่อการศึกษา
และค้นคว้าวิจัย (รายงานการวิจัย) กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

อัศวิน แสงพิกุล (2553) แนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับ

- ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย (รายงานการวิจัย) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- อัศวิน แสงพิกุล (2551) แรงจูงใจในการเดินทางและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวกรณีศึกษานักท่องเที่ยวเกาหลีที่เดินทางมาประเทศไทย (รายงานการวิจัย) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- Coghlan, A. and Gooch, M. (2011). Applying a Transformative Learning Framework to Volunteer Tourism. *Journal of Sustainable Tourism*. 19(6). 713-728.
- Ko, W. and Lee, H. 2010. Evaluating the Culinary Competence for the Hospitality Students. Conference
- Kim, S., Guo, Y., Wang, K., and Agrusa, J. (2007). The Study Motivations and Study Preferences of Student Groups from Asian Nations Majoring in Hospitality and Tourism Management Programs. *Tourism Management*. 28(1), 140-151.
- Gover, R., Go, F., and Kumar, K. 2007. Promoting Tourism Destination Images. *Journal of Travel Research*. 46(1), 15-23.
- Jayawardana, B. 2010. Development of Ecotourism for Elephant Home in Udawala National Park, Sri Lanka. Conference Proceeding of 9th Asia Pacific Forum for Graduate Students Research in Tourism. Beppu. Japan. July 9-11.
- Qu, H., Kim, L. H., & Im, H. H. (2011). A Model of Destination Branding: Integrating the Concepts of The Branding and Destination Image. *Tourism Management* 32(3), 465-476.
- Sangpikul, A. (2010). Marketing Ecotourism through the Internet: A case of ecotourism business in Thailand. *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*. 11(2), p. 107-137.
- Sangpikul, A. and Kim, S. (2009). An Overview and Identification of Barriers Affecting the Meeting and Convention Industry in Thailand. *Journal of Convention and Event Tourism*. 10(3), 185-210
- Sangpikul, A and Batra, A. (2007). Ecotourism: A Perspective from Thai Youth. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, vol. 6, no. 1, pp.81-85.
- Yu, J. and Ko, T. (2012). A Cross-cultural Study of Perceptions of Medical Tourism among Chinese, Japanese and Korean Tourists in Korea. *Tourism Management*. 33(1), 80-88.